

IDEJNA ZASNOVA NARAVOSLOVNE UČNE POTI »PO SLEDEH ZNANJA IN ZVERI«

Splošni podatki

1. Osnovni podatki o financerju:

Program sodelovanja Interreg V-A Slovenija – Hrvaška,
Projekt NATURE&WILDLIFE, doživetja narave in opazovanja divjih živali.
Vodilni partner: RRA Zeleni kras, d.o.o.
Partner in naročnik: Javni zavod Snežnik

Operacija se izvaja s pomočjo sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj.

2. Predmet idejne zasnove:

Predstavljena idejna zasnova se natančneje ukvarja z uporabo in nadgradnjo obstoječe infrastrukture v okolici gradu Snežnik za potrebe naravoslovne učne poti. Pot bo obogatena s tremi interaktivnimi območji, ki bodo vsebovala lesene elemente, skladne z lokalno arhitekturo in tradicijo uporabe lesa.

3. Namen in cilji:

Obiskovalcem želimo ponuditi pristno doživljanje in spoznavanje lokalnega naravnega okolja ter značilnih živalskih vrst Loške doline. Okolica gradu Snežnik je bogata z naravnimi krajinskimi in kulturnimi elementi. S svojim zaledjem gozdov pa ponuja pristna in ekološko močna doživetja.

Moto našega dela: Naj edinstveni krajinski element, kar park Snežnik zagotovo je, ponudi še izobraževalne vsebine v nevsiljivi obliki!

Naravoslovna učna pot pomeni obogatitev celotne Loške doline in dopolnitev turistične ponudbe. V povezavi z že obstoječimi učnimi potmi v Rakovem Škocjanu, Mašunu in Sviščakah nadgrajuje idejo o bodočem regijskem parku Snežnik.

Z izobraževanjem lokalnih vodičem po načelih interpretacije narave in prek aktivnosti gozdne pedagogike bo pot prejela dodaten izobraževalni pomen.

4. Osnovni podatki o lokaciji:

Lega: Loška dolina, Kozarišče, vznožje Snežniško Javorniške planote
Površina parka: 31 ha
Dolžina poti: 1400 m
Nadm.višina: 580 m.n.v.
Lastništvo parcele: državno (100%), k.o.: 1648 Kozarišče
Parcelne št.: 76/1, 76/3, 285/22, 1880/1, 1880/2, 1898, 1891

Značilni beli grad, ki se dviga nad ribnikom z racami mlakaricami, klenci in potočnimi postrvmi, je obdan z obsežnimi jelovo-bukovimi gozdovi, njegov aristokratski pomen pa nadgradi velik park z drevoredi in jasami. Park se smiselno obnavlja (novi drevoredi hrastov, nasadi navadnih brez in jerebik,...), saj je bil v preteklih letih večkrat prizadet zaradi naravnih ujm. Ohranjeno naravno okolje Snežniško Javorniškega masiva je dom

vsem v Sloveniji prisotnim velikim zverem (medved, volk, ris) ter mnogim drugim živalim, kar nakazujejo tudi varstvena območja.

Obstoječe stanje:

Servisni in intervencijski dostop na območje poti in interpretacijskih točk se zagotavlja po obstoječih dostopnih poteh.

Oddaljeni pogled na Snežniški park z okoliškimi vasi.

Parkirni prostor se zagotavlja v osrednjem delu parka ob gozdarski hiši (stanje in število parkirišč žal ni optimalno).

V park je vstop prost in dovoljen (s psi na povodcu).

Kopanje v ribniku in potoku ni dovoljeno.

Mimo gradu so že speljane: evropska pešpot E6, Pot dediščine Loške doline in pohodniška Krpanova pot.

5. Varovana območja v območju učne poti

Območje gradu Snežnik in posledično tudi območje trase učne poti je kulturni spomenik državnega pomena (EŠD 8765 in EŠD 7909) in naravna znamenitost. Park in parkovni elementi (drevoredi, jase) so pod okriljem večih varstvenih režimov: graščinski kompleks je zavarovano območje spomenika oblikovane narave (ID 464), okolica gradu je del posebnega varstvenega območja (ID Snežnik – Pivka SI5000002, mednarodno pomembno območje za ptice, ki obsega več kot 500 km²) in posebnega ohranitvenega območja (Javorniki – Snežnik ID SI3000231). Območje Loškega polja pokrivata dve večji ekološko pomembni območji (EPO Loško polje in EPO Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri). Območje je predlagano tudi za zavarovanje kot Regijski park Snežnik.

Pogled na desni krak poti proti Šmarati

6. Ciljne skupine obiskovalcev:

Družine, šolske skupine, starejši in nekatere hendikepirane skupine (slaboslušni).

7. Uskladitev zahtev varovanih območij in bodoče učne poti

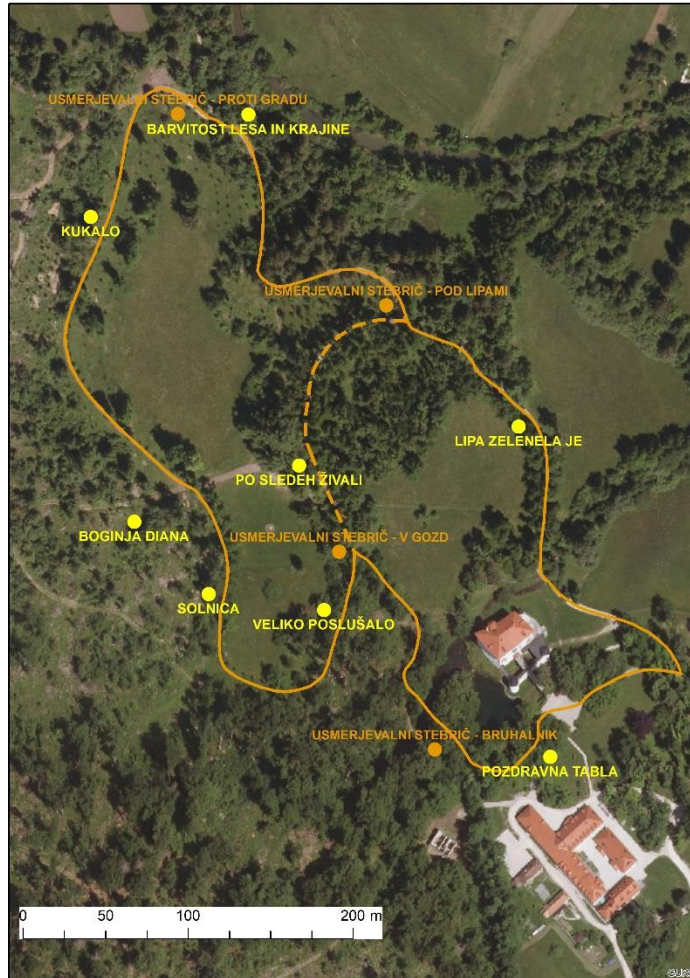
Celotno območje parka ima poseben status varovanja in, kot je opisano v Točki 5., je pomembno za različne sektorje. Predlog je s premislekom umeščen v prostor in usklajen s smernicami Zavoda za varstvo kulturne dediščine in Zavoda RS za varstvo narave.

Trasa učne poti bo potekala po že vzpostavljenih pešpoteh in poteh v parku.

Posegov v parkovno arhitekturo ne bo.

Ob postavitvi interpretacijskih elementov se bo varovalo klasične vedute v in izven parkovnega območja.

Interpretacijske točke ne bodo postavljene v bližini vodnih virov.

Predlagane usmerjevalne in interpretacijske točke

Urejanje učne poti v nobeni fazi ne bo škodilo obstoječim parkovnim elementom, dela bodo izvedena v suhem vremenu in dostava elementov z lokalno sprejemljivo mehanizacijo.

Interpretacijske točke bodo večinoma izdelane iz lokalno pridelanega lesa, v dveh primerih bodo reciklirale obstoječo parkovno infrastrukturo.

Edina večja informacijska tabla bo postavljena ob obstoječi gozdarski hiši. V primeru gradnje in obnove le-te, bo začasno postavljena na nadomestni lokaciji nižje ob poti.

Polovica poti ne potrebuje izrednih vzdrževalnih del, saj je del infrastrukture parka. Linije novih hrastovih drevoredov potrebujejo košnjo/mulčenje letno. Začetni del poti, severno od gradu, bi bilo potrebno v prihodnje nasuti z gramozom oz. drobnim peskom (v dogovoru z upravljavcem parka in Javnim zavodom Snežnik) zaradi pojava blatnih odsekov.

Zaradi posledic žleda sta se v robnem območju (meja gozd – park) precej razrasli leska in bezeg. Zaradi njune bujne razrasti bo potrebno obsekavanje grmov, ki mejijo na pot in/ali interpretacijske elemente.

Z mladimi hrasti dosajen hrastov drevored. Na desni gozdni rob s samosevci (leska, bezga).

8. Vzdrževanje poti in njenih elementov

Vzdrževalec parka (Arboretum Volčji potok) skrbi za vzdrževanje poti, košnjo ob poteh, enkratno mulčenje in odstranjevanje samosevcev, ki motijo gibanje ali razglede.

Dodatno vzdrževanje učne poti (dodatna košnja, obsekavanje leske in bezga) zagotavlja Javni zavod Snežnik v času trajanja projekta (do 28.2.2021) in še pet let po koncu projekta.

Javni zavod Snežnik, ZRSVKD in Arboretum Volčji potok vsako leto opravita letni pregled in nabor ukrepov v parku.

Nekatere zahteve se pojasnjujejo tudi v točki 9. Oprema poti in posebni Prilogi: Usmerjevalne in interpretacijske točke.

9. Oprema poti:

Interpretacijski elementi in informacijski stebriči bodo izdelani iz trpežnega lesa okoliških gozdov (hrast, bor). Impregnacija lesa ni smiselna. Les bo po vgradnji v približno 2 letih pridobil naravno sivo obarvanost. Z vidika naravnosti predlagamo, da se lesa ne barva zeleno.

Interpretacijski elementi bodo sledili modernim pristopom učenja v naravi. Spodbujali bodo izkustveno učenje, poskušanje, uporabo različnih čutil. S podporo aktivnosti gozdne pedagogike in izobraženih vodnikov bodo imeli večfunkcionalno vlogo na učni poti. Izdelani bodo iz lesa, z dodatki kovinskih elementov in betonskih opor. V dveh primerih bodo reciklirali obstoječo infrastrukturo v parku (razgledni paviljon na Šmarato in leseni paviljon v osrednjem delu parka).

Stebriči bodo stabilni, širine 30 x 30 cm in višine 110 cm. Imeli bodo kovinsko nogo (U ali T profil) in bodo sidrani v betonsko podlogo ter dvignjeni od tal. S tem posegom podaljšamo trajanje lesa za precej let. Gornji del stebričev bo odrezan poševno (30 stopinj naklona). Na celotni površini poševnine bo nalepljena kovinska tablica. Besedilo bo vgravirano na kovinsko tablico v treh jezikih (slo, hrv, engl). Informacijski stebriči bodo vsebovali kratko pojasnilo nameščeno na gornji poševnini (stebrič 30 x 30 cm, višine 110 cm, kovinska ploščica 2mm). Dodana QR koda bo obiskovalcem ponudila več e-informacij, shranjenih na spletni strani Javnega zavoda Snežnik (www.loskadolina.info).

V štirih primerih stebriči prevzamejo vlogo usmerjevalnega elementa.

Informacijska tabla (110x70cm) bo iz kovine, ki omogoča reciklažo. Imela bo leseno podkonstrukcijo (lesen monopod s podpornimi tramiči) enake zasnove kot interpretacijski stebriči.

Na razgledišču in ob ohranjenem kipu boginje Diane se bo omogočilo razgled in počitek na **lesenih klopeh** amorfne oblike.

V primeru postavitve **medovarnega smetnjaka** bo lokacija le tega ob hišah Grajske pristave.

Tehnične risbe usmerjevalnih stebričev (vsi enaki, osnovni) ter interpretacijskih elementov so podane v Prilogi 3.

Predlagane nadgradnje infrastrukture:

Utrditev odsekov poti z gramozom (16-32 mm), redna košnja ob poteh (vsaj dvakrat letno) in /ali mulčenje, obsekavanje grmovnega sloja (letno, leske in bezga), nasutje razgledišča s sekanci ali drobnim peskom. Premaz lesenih elementov na obstoječih lesenih objektih v enakih barvah.

Pogled na širše območje naravoslovne učne poti ob gradu Snežnik

Avtorstvo idejne zasnove

Idejna zasnova je izdelana po načelih modernih interpretacijskih metod z upoštevanjem različnih naravovarstvenih in kulturnovarstvenih smernic. Avtorica je mag. naravne dediščine Špela Planinšek. Raziskovalka na Gozdarskem inštitutu se ukvarja tudi s tehnikami prikaza gozdarskih znanj širši javnosti. Še iz srednje šole goji navdušenje do krajinskega vrtnarstva in urbanega gozdarstva.

Izdelek je namenjen izključno uporabi za namene projekta.

Operacija se izvaja s pomočjo sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj.